

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**

Van
5.1.2.e

Datum
31 oktober 2022

Referentie
34268382

Bijlagen
2

**Interdepartementaal
afgestemd**
SZW

nota

Ondertekenen Kamerbrief voortijdig schoolverlaten en
overstap van school naar werk

Aanleiding

In maart van dit jaar heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd dat het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in 2020-2021 met 1.619 is gestegen naar 24.385. De landelijke doelstelling is maximaal 20.000 nieuwe vsv'ers per jaar¹. OCW is met alle regio's in gesprek gegaan voor een nadere duiding van de oorzaken van vsv en welke inzet zij plegen. Met deze brief komt u tegemoet aan uw toezegging in de brief in maart en het verzoek van de Commissie OCW van de Tweede Kamer hen ruim voor het (wetgevings)overleg te informeren over welke kansen u ziet om de aanpak structureel te verbeteren en met welke opgaven u, samen met de regio's, komende jaren aan de slag wilt.

Update 31 oktober 2022:

uw feedback op de vorige versie van de brief is verwerkt (d.d. 19 oktober). Uw feedback was:

- Schrijf deze brief meer vanuit het perspectief van de student
- Formuleer op een aantal plekken positiever en actiever.

U vindt in de bijlagen een nieuwe versie van de brief en de vorige versie met wijzigingen bijhouden.

Geadviseerd besluit

In te stemmen met het versturen van deze brief aan de Tweede Kamer

Kernpunten

- U geeft aan dat je als jongere een duurzame toekomst met perspectief verdient. Het is daarvoor essentieel dat je als jongere een startkwalificatie behaalt en duurzaam aan het werk komt.
- In alle regio's heeft OCW gesproken met mbo-instellingen en gemeenten over de oorzaken van vsv en de regionale aanpak. Met het pakket aan maatregelen uit de werkagenda mbo kunnen de oorzaken van vsv aangepakt worden.
- Deze brief geeft meer context aan en legt de verbinding tussen de in de werkagenda mbo genoemde maatregelen en het thema voortijdig

¹ Kamerstukken II, 2021/22, nr 26695-137,

<https://www.rijksoverhe.d.nl/documenten/kamerstukken/2022/03/14/cijfers-voortijdig-schoolverlaten-vsv-2020-2021>

Datum
31 oktober 2022

schoolverlaten en de overstap van school naar werk. In deze brief worden geen nieuwe maatregelen aangekondigd.

- Wel roept u scholen en gemeenten op om, vooruitlopend op de wetswijziging, te blijven investeren in de regionale aanpak en de samenwerking voor een soepele overgang school naar werk voor kwetsbare jongeren.
- In deze brief geeft u aan dat de beschikbare middelen voor het tegengaan van vsv zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet moeten worden. Daarom heeft OCW het CBS gevraagd onderzoek te doen naar welke kenmerken de kans op vsv zo goed mogelijk voorspellen. Hiermee willen wij tot een verdeling van de vsv-middelen komen die recht doet aan de opgave waar een regio voor staat. Deze herverdeling is bij de start van het huidige programma in 2020 al aangekondigd.
- De planning is om voor de zomer van 2023 het wetsvoorstel van school naar werk in internetconsultatie te laten gaan.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
34311617

Bijlagen

Datum

Betreft Voortijdig schoolverlaten en overstap van school naar werk

Als jongere verdien je een duurzame toekomst met perspectief. In Nederland hebben we ook alle talenten hard nodig. Het is daarvoor essentieel dat je als jongere een startkwalificatie behaalt en duurzaam aan het werk komt. Dit draagt ook bij aan meer gelijke kansen. Deze kansengelijkheid is een belangrijk onderdeel van mijn inzet voor de werkagenda mbo¹.

De meeste jongeren halen hun diploma en komen aan het werk. Maar er is nog winst te behalen. Met jaarlijks ruim 24 duizend nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv'ers²) verlaten te veel jongeren zonder een startkwalificatie hun opleiding³. Ook zijn er te veel jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zo zijn er ongeveer 187 duizend jongeren die geen werk hebben⁴. De ongelijkheid op de arbeidsmarkt tussen jongeren is toegenomen, waarbij jongeren zonder startkwalificatie, jongeren met maximaal een mbo-2 opleiding, jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond en jongeren met een gezondheidsbeperking relatief lagere baankansen hebben⁵. Ik ben er van overtuigd dat we deze trend moeten en kunnen ombuigen wanneer we een goed begrip hebben van de oorzaken en de juiste maatregelen nemen.

Het ministerie van OCW heeft de afgelopen periode geïnvesteerd in een grondige analyse van de oorzaken van voortijdig schoolverlaten en het oplopen van afstand tot de arbeidsmarkt. Zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 14 maart jl.⁶ informeer ik uw Kamer met deze brief over deze analyse, die tot stand is gekomen op basis van gesprekken die het ministerie met de coördinatoren van

---

¹ Kamerstukken II, 2022/23, 2022Z19935

² Een voortijdig schoolverlaters is een jongere die: tussen de 12 en de 23 jaar oud is; niet staat ingeschreven op een school; geen startkwalificatie heeft (een diploma op minimaal mbo 2, havo- of vwo-niveau) en niet uit het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs komt.

³ Kamerstukken II, 2020/2021, nr. 26695-137

⁴ CBS (2021) Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt, <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2021/jongeren-met-een-afstand-tot-de-arbeidsmarkt?onepage=true>

⁵ SEO (2022) Een onverwacht valse start op de arbeidsmarkt, [De impact van de coronapandemie op de overgang onderwijs-arbeidsmarkt - SEO Economisch Onderzoek\[1801732201\]](https://www.seo.nl/onderwijs-arbeidsmarkt-SEO-Economisch-Onderzoek[1801732201])

⁶ Kamerstukken II, 2020/2021, 26695-137

alle RMC-regio's heeft gevoerd. In deze brief ga ik ook in op de kansen die ik zie voor het versterken van de bestaande aanpak en hoe ik deze wil uitbouwen tot een integrale aanpak van school naar werk. In deze aanpak maak ik gebruik van de aanbevelingen uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt⁷ en het PWC-onderzoek naar de toereikendheid van de bekostiging van het mbo⁸.

De kern van de aanpak van school naar werk is een pakket aan maatregelen waarmee jongeren die dit nodig hebben, begeleiding krijgen in de overstap van school naar werk:

- Mbo-instellingen ontvangen structureel € 175 miljoen voor de verhoging van de bekostiging van mbo niveau 2. Hiermee kunnen zij extra intensieve begeleiding bieden tijdens de opleiding, de groepsgrootte verkleinen of effectief gebleken corona-maatregelen voortzetten. Juist op mbo niveau 2 is het aandeel vsv'ers hoog. Met een gerichte en intensieve aanpak, kunnen scholen de uitval aanzienlijk verminderen. Van de € 175 miljoen is € 25 miljoen beschikbaar om studenten voor te bereiden op de overgang naar de arbeidsmarkt en in het verlengde daarvan nazorg te bieden.
- Gemeenten krijgen een rol om kwetsbare jongeren naar werk te begeleiden, waarvoor structureel € 15 miljoen beschikbaar is⁹.
- De RMC-functie wordt opgehoogd van 23 naar 27 jaar, waardoor jongeren niet uit beeld raken. Hiervoor is structureel € 25 miljoen beschikbaar.
- Het is essentieel dat deze partijen intensief samenwerken, zodat jongeren goede en doorlopende ondersteuning krijgen.

De doelen zijn ambitieus maar bouwen voort op een stevig fundament in de regio. Het vraagt betrokkenheid, inzet en creativiteit van alle partijen om met deze investeringen de uitdagingen van deze tijd aan te pakken zodat je als jongere meer kansen krijgt. Ik merk dat scholen en gemeenten mijn ambities delen en ik heb er daarom alle vertrouwen in dat wij gezamenlijk jongeren het perspectief kunnen bieden dat zij verdienen.

In het vervolg van deze brief sta ik stil bij de redenen waarom jongeren stoppen met hun opleiding, welke kansen ik zie om hen meer perspectief te bieden en hoe ik dit verwerk in het beleid.

In gesprek met de regio's: verdiepende inzichten in de oorzaken van voortijdig schoolverlaten

Scholen en gemeenten werken intensief samen om jongeren hun diploma te laten halen. Zij boeken hiermee de nodige successen. Dit heeft geresulteerd in een jarenlange toename van het aantal jongeren dat zijn opleiding succesvol afrondt. Helaas stoppen afgelopen jaar meer jongeren vroegtijdig met hun opleiding. Er ligt dan ook een grote maatschappelijke opgave om de resultaten te verbeteren. In verdiepende gesprekken met scholen en gemeenten is uitvoerig stilgestaan bij de oorzaken van vsv, de 'best practices' om zoveel mogelijk jongeren aan een diploma te helpen en de extra impulsen die daarvoor nodig zijn. Ik ga in op de opbrengsten uit deze gesprekken en geef aan hoe ik hiermee aan de slag ga.

---

⁷ Kamerstukken II, 2019/2020, nr. 29544-952,

⁸ PWC (2021), Toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in het mbo, hbo en wo, [Toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in het mbo, hbo en wo & | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁹ Dit bedrag is opgenomen in de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Hierin werkt OCW nauw samen met landelijke en regionale partners. In deze analyse staat de jongere centraal en wordt uw Kamer meegenomen in de schoolloopbaan van de jongere en de keuzes waar hij voor komt te staan.

Onze referentie
34311617

Voortijdig schoolverlaten wordt voorkomen door het maken van weloverwogen keuzes door de jongere zelf;

Als je als aankomende student een studie kiest die bij je past, dan is de kans groter dat je een opleiding succesvol afrondt. Jongeren geven zelf aan dat de belangrijkste reden om te stoppen met de opleiding is dat de opleiding niet aansluit op wat de jongere wil¹⁰. Scholen bevestigen dat veel jongeren niet goed op de hoogte zijn van de inhoud van de opleiding en het toekomstige werkveld. Corona heeft dit versterkt doordat de mogelijkheden voor gedegen loopbaanoriëntatie beperkt waren en minder begeleiding is geboden voor het kiezen van een passende studie. Het kabinet wil dat meer jongeren een weloverwogen keuze maken voor een opleiding richting een kansrijk beroep, passend bij hun interesses, talenten en capaciteiten. Het kabinet investeert daarom € 33 miljoen in betere loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB). Hiermee krijgen (aankomende) studenten bijvoorbeeld betere informatie en begeleiding in hun studiekeuze, kunnen zij meer op oriënterende bedrijfsbezoeken en krijgen zij betere begeleiding bij het kiezen van een stageplek- en richting. Studenten die bij de instroom nog onvoldoende weten wat ze willen én voor studenten die gedurende de mbo-opleiding uitvallen en behoefte hebben aan heroriëntatie, kunnen een oriëntatieprogramma volgen. Daarom investeer ik € 14 miljoen per jaar in een experiment met voor oriëntatieprogramma's. In de verbeteragenda passend onderwijs mbo is een goed intake- en begeleidingsproces een speerpunt¹¹. Met deze extra inzet krijgen (aankomende) studenten betere begeleiding bij het maken van een studiekeuze en het kiezen van een stage. Hierdoor sluit de opleiding beter aan op de wensen van de student.

Boeien, binden en begeleiden van jongeren is cruciaal;

Het is zaak om jongeren gedurende hun gehele reis door het mbo te blijven boeien, binden en begeleiden. Studenten geven aan dat het online onderwijs ervoor zorgde dat de binding met docenten en medestudenten minder werd. Zij willen juist gehoord en gezien worden. Sociaal contact, een vast ritme en het opdoen van praktijkervaring zorgen voor motivatie en zelfvertrouwen¹². De contacten die studenten hebben op school met medestudenten, docenten en het stagebedrijf zijn essentieel voor het succesvol afronden van de opleiding. In persoonlijke gesprekken durven studenten ook makkelijker hun zorgen of problemen te delen¹³. Dit geldt voor alle studenten, maar in het bijzonder voor jongeren die om uiteenlopende redenen extra ondersteuning nodig hebben.

Scholen en gemeenten zetten fors in op het herstellen en versterken van de binding met jongeren en het bieden van intensieve begeleiding. Zij zoeken de jongere actief op en werken preventief, gericht op wat de jongere nodig heeft. Dit dient verder geïntensiveerd te worden, waarbij je als jongere meer moet gaan

---

¹⁰ Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (2022), Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties 2021

¹¹ Kamerstukken II, 2021/2022, nr. 31497-438

¹² RIVM (2022) 'Ik ben maar een mbo'er, <https://www.rivm.nl/nieuws/mbo-studenten-voelen-zich-niet-gehoord-en-zijn-onzeker-over-toekomst>

¹³ RIVM (2022) 'Ik ben maar een mbo'er, <https://www.rivm.nl/nieuws/mbo-studenten-voelen-zich-niet-gehoord-en-zijn-onzeker-over-toekomst>

merken dat de instanties oog hebben voor jouw specifieke situatie. Scholen en gemeenten geven aan dat het bevorderen van aanwezigheid belangrijk is, bijvoorbeeld door te zorgen voor een sociaal veilig en motiverend leerklimaat. Tijdig signaleren van afwezigheid en de student ondersteunen om de lessen te volgen is effectiever dan achteraf repareren van afwezigheid en uitval¹⁴. Hierin zetten scholen en gemeenten al de nodige verbeterstappen. Samen met Ingrado zullen wij dit proces faciliteren, in afstemming met de MBO Raad.

Toenemende persoonlijke problemen onder jongeren;

Jongeren geven aan dat zij zich vaker somber en eenzaam voelen en ze missen sociaal contact¹⁵. Bijna een kwart van de jongeren die stoppen met de opleiding, geven aan dat psychische- en/of gezondheidsproblemen hierbij een rol spelen¹⁶. Scholen en gemeenten zien een toename van deze problemen en geven aan dat de corona-periode dit heeft versterkt. In toenemende mate zien zij ook meer armoede door oplopende prijzen als reden dat jongeren stoppen met hun opleiding. Jongeren voelen zich soms genoodzaakt te gaan werken. Het beter kunnen combineren van hun baan met de opleiding zou jongeren kunnen stimuleren hun opleiding af te maken of terug te keren naar het onderwijs¹⁷. Scholen en gemeenten helpen jongeren met het vinden van bbl-opleidingen op maat. Ook proberen zij jongeren te wijzen op bestaande mogelijkheden voor financiële ondersteuning, zoals het mbo-studentenfonds en mogelijkheden voor een aanvullende studiefinanciering. Veel mbo-studenten maken namelijk geen gebruik van bestaande regelingen¹⁸.

Jongeren met wie het goed gaat, hebben een hogere kans om een diploma te halen. Een combinatie van problemen verhoogt juist het risico om te stoppen met de opleiding, blijkt ook uit onderzoek van het CBS¹⁹. Door een hogere bekostiging van mbo niveau 2 kan intensievere coaching en begeleiding geboden worden. Om zo effectief mogelijk jongeren in staat te stellen een diploma te halen, adviseert PWC deze begeleiding te richten op individuele studenten waarover zorgen bestaan, zoals studenten met complexe problemen²⁰. Hierbij is samenwerking binnen de keten belangrijk.

In veel regio's wordt ook al gewerkt aan het uitbouwen van het netwerk van ketenpartners en een betere aansluiting tussen onderwijs, zorg en het bredere sociaal domein. Tegelijkertijd proberen scholen ook tijdig mentale problemen te signaleren en werken hierin steeds preventiever. Ik ondersteun dit van harte omdat het bespreekbaar maken van mentale gezondheid bijdraagt aan een prettige, veilige en inclusieve school waar elke student welkom is.

---

¹⁴ NJI (2021), schoolverzuim aanpakken, een wetenschappelijke onderbouwing,

<https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Schoolverzuim-aanpakken-een-wetenschappelijke-onderbouwing.pdf>

¹⁵ RIVM (2022) 'Ik ben maar een mbo'er', <https://www.rivm.nl/nieuws/mbo-studenten-voelen-zich-niet-gehoord-en-zijn-onzeker-over-toekomst>

¹⁶ Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (2022), Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties 2021

¹⁷ Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (2022), Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties 2021

¹⁸ Nibud (2021) mbo-onderzoek, <https://www.nibud.nl/nieuws/nibud-mboers-lopen-geld-mis/>

¹⁹ CBS (2021) Samenhang tussen problemen en vsv, [Samenhang tussen problemen en de kans op voortijdig schoolverlaten \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nieuws/2021/03/samenhang-tussen-problemen-en-de-kans-op-voortijdig-schoolverlaten)

²⁰ PWC (2021), Toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in het mbo, hbo en wo, [Toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in het mbo, hbo en wo](https://www.pwc.nl/nieuws/2021/03/toereikendheid-doelmatigheid-en-kostentoerekening-in-het-mbo-hbo-en-wo) & [Rapport | Rijksoverheid.nl](https://www.pwc.nl/nieuws/2021/03/rapport-rijksoverheid)

Scholen hebben een belangrijke rol om jongeren met mentale problemen te begeleiden, maar kunnen dit vaak niet zonder andere professionals zoals medewerkers van sociale wijkteams en de geestelijke gezondheidszorg. Laagdrempelige en toegankelijke hulp helpt bij het voorkomen van schooluitval. Hoewel deze samenwerking in veel regio's steeds intensiever wordt, is hier nog veel verbetering mogelijk. Vanuit de verbeteragenda passend onderwijs mbo wordt hard gewerkt aan dit thema.

Het maken van duurzame keuzes wordt bemoeilijkt door een lonkende arbeidsmarkt;

De krappe arbeidsmarkt maakt het aantrekkelijker voor jongeren om aan het werk te gaan en is daarmee een reden om vroegtijdig te stoppen met de opleiding. Uit de vsv-effectrapportages en gesprekken blijkt overigens niet dat bedrijven doelbewust en grootschalig ongediplomeerde uitstroom naar werk aanwakkeren²¹. Wel nemen in een krappe arbeidsmarkt de prikkels voor zowel jongeren als (stage)bedrijven toe om versneld tot een dienstverband te komen.

Een relatief een hoog aandeel jongeren zonder startkwalificatie is nu aan het werk²². Het is fijn om werk te hebben, maar jongeren zonder startkwalificatie hebben echter vaak tijdelijke en flexibele arbeidscontracten en ook na verloop van tijd is hun loopbaan minder stabiel²³. Scholen en gemeenten herkennen dit beeld en waarschuwen dat bij een verslechtering van de arbeidsmarkt het risico groot is dat zij hun baan verliezen.

Tweederde van de jongeren die gestopt zijn met hun opleiding geeft aan op een later tijdstip weer een opleiding te willen volgen²⁴. Het is belangrijk dat jongeren hier hulp bij kunnen krijgen. Nu weten zij vaak niet wie hen hierbij kan helpen of waar ze deze informatie kunnen vinden²⁵. Voor jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie heeft de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie van de gemeente een belangrijke taak. De RMC-consultanten zoeken contact met jongeren door bijvoorbeeld op bezoek te gaan, te bellen of te appen. Zij ondersteunen hen bij de oriëntatie op een nieuwe opleiding en bij het oplossen van belemmeringen die een succesvolle terugkeer naar school in de weg staan. Als terugkeer naar het onderwijs niet haalbaar blijkt, bekijkt de RMC-consultant samen met de jongere de mogelijkheden voor werk of een andere dagelijkse activiteit, zoals een zorgtraject of vrijwilligerswerk. Binnen 5 jaar keert nu zo'n 40% van de jongeren zonder startkwalificatie terug naar school²⁶. Om jongeren de begeleiding te bieden die zij nodig hebben, wordt de RMC-functie uitgebreid naar de leeftijd van 27 jaar. Ook krijgt de afdeling W&I van de gemeente een rol om ook vsv'ers te begeleiden

---

²¹ De term 'Groenpluk' wordt ook wel gebruikt in deze context. De voorkeur gaat uit naar ongediplomeerde uitstroom naar werk omdat in veel gevallen het initiatief om te stoppen bij de jongere ligt.

²² DUO (2022) vsv-dashboard, <https://informatieproducten.duo.rijkscloud.nl/public/dashboardvsvopen/>

²³ CBS (2022) Lager opgeleide jongeren hebben minst stabiele loopbanen, <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/35/lager-opgeleide-jongeren-hebben-minst-stabiele-loopbanen>

²⁴ Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (2022), Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties 2021

²⁵ SEO (2022) een onverwacht valse start op de arbeidsmarkt, p. 37. https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2022/09/220400_Een-overwacht-valse-start-op-de-arbeidsmarkt.pdf

²⁶ SEO (2022) monitor Aanpak Jeugdwerkloosheid, <https://www.seo.nl/publicaties/monitor-aanpak-jeugdwerkloosheid/>

naar werk. Hierin kan de gemeente, in samenspraak met scholen, ook kijken naar mogelijkheden voor om- en bijscholing²⁷.

Onze referentie
34311617

Naar een integrale aanpak van school naar werk

Ik wil jongeren het perspectief bieden dat zij na het succesvol behalen van hun diploma een zo sterk mogelijk start op de arbeidsmarkt krijgen. Hierbij wil ik gelijke kansen bevorderen door jongeren die dit nodig hebben hulp te bieden in de overstap van school naar werk. Daarom werk ik samen met de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen aan een gezamenlijke wetsvoorstel.

Het belangrijkste voor jongeren is dat zij er niet alleen voor staan. Juist in een belangrijke en spannende fase van de overgang van school naar werk, kan een zetje in de rug nodig zijn. In de laatste fase van de opleiding gaan scholen met jongeren in gesprek over wat nodig is voor een succesvolle overstap naar vervolgonderwijs of werk. Scholen bereiden jongeren voor op de overstap naar de arbeidsmarkt en bieden hen informatie, praktische tips en extra begeleiding aan. Sommige jongeren hebben namelijk behoefte aan iemand die met hen meekijkt tijdens hun zoektocht, wijst op nieuwe mogelijkheden, hen in contact brengt met relevante mensen en hen mentaal ondersteunt bij tegenslagen²⁸.

Het goed kunnen helpen van jongeren vraagt om structurele taken en bekostiging voor de instanties waar zij mee te maken krijgen. Nu is de hulp voor jongeren in de overstap van school naar werk vaak niet beschikbaar of weten jongeren het aanbod niet te vinden. In het IBO Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt is een grondige analyse gemaakt welke structurele verbeterpunten²⁹ moeten worden doorgevoerd om een soepele overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt te veroorzaken³⁰. Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid hebben scholen en gemeenten tijdelijk middelen gekregen om jongeren te begeleiden in de overstap van school naar werk.

In gesprekken en uit het onderzoek van Regioplan naar de Aanpak Jeugdwerkloosheid³¹ blijkt dat partijen elkaar steeds beter weten te vinden. Vooruitlopend op de beoogde wetswijziging blijven voor scholen en gemeenten middelen beschikbaar om jongeren van school naar werk te begeleiden. OCW en SZW vragen aan scholen en gemeenten, vooruitlopend op deze wetswijziging, daarom ook te blijven investeren in de regionale aanpak en in de samenwerking met elkaar.

Om hen hierbij te faciliteren, gaan de ministeries van OCW en SZW samen met de landelijke partners in de Aanpak Jeugdwerkloosheid (MBO Raad, Ingrado, SBB en de programmaraad bestaande uit VNG, Cedris, Divosa en UWV) bijeenkomsten organiseren om kennis te delen in de regio. Ook zal begin 2023 het tweede deel

²⁷ Kamerstukken II, 2022/23, 2022Z19935

²⁸ SEO (2022) een onverwacht valse start op de arbeidsmarkt, p. 37. https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2022/09/220400_Een-overwacht-valse-start-op-de-arbeidsmarkt.pdf

²⁹ De in het IBO JmAA geschetste problemen zijn kortweg: 1) een goede ketenaanpak met langetermijnvisie ontbreekt, 2) Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt raken te vaak uit beeld, 3) gebrek aan begeleiding over domeinen heen; en 4), De zelfredzaamheid van (een deel van) de jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt overschat.

³⁰ Kamerstukken II, 2019/20, 29 544, nr. 952

³¹ Regioplan (2021) Aanpak Jeugdwerkloosheid voor kwetsbare schoolverlaters, <https://www.regioplan.nl/project/aanpak-jeugdwerkloosheid-voor-kwetsbare-schoolverlaters/>

van het onderzoek naar de Aanpak Jeugdwerkloosheid door Regioplan worden gepubliceerd waarin een aantal goede voorbeelden uit de regio worden uitgelicht. Met het onderzoek naar integrale ondersteuning van de Beleidsonderzoekers, krijgen organisaties aan de hand van praktijkvoorbeelden inzicht in hoe zij de ondersteuning meer vanuit het perspectief van de jongere kunnen organiseren. De publicatie is in het eerste kwartaal van 2023 voorzien. Ook doet ECBO nader onderzoek naar de inzet en werkzame elementen van de Aanpak Jeugdwerkloosheid bij mbo-instellingen.

Onze referentie
34311617

Als jongere wil je geholpen zijn met de inzet van scholen en gemeenten. Daarvoor is het belangrijk dat de maatregelen die zij nemen effectief zijn. OCW blijft regio's hierbij ondersteunen. Allereerst moeten de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet door de focus te leggen op waar de uitdagingen het grootst zijn. Daarom heb ik aan het CBS gevraagd onderzoek te doen naar welke kenmerken de kans op vsv zo goed mogelijk voorspellen. Zoals eerder aangekondigd³² is het doel hiervan om tot een verdeling van de vsv-middelen te komen die recht doet aan de opgave waar een regio voor staat. Hierin zijn ook de MBO Raad, VNG, Ingrado en enkele partijen uit het veld betrokken.

Om jongeren goed te kunnen helpen, wordt ook samen met partners gewerkt aan het vergroten van de kennisbasis bij scholen en gemeenten. Zo heeft DUO deze zomer een dashboard gepubliceerd waarmee onderwijsinstellingen gerichte maatregelen kunnen nemen waarmee studenten hun diploma kunnen halen ³³. Komend jaar werkt Ingrado samen met OCW aan het verbeteren van de informatievoorziening. Hiermee zijn regio's beter toegerust om aanwezigheid te stimuleren en het halen van een diploma te bevorderen. Ook werken OCW en DUO samen met het CBS om meer inzicht te krijgen in de in-, door-, en uitstroom van groepen studenten, waaronder jongeren in een kwetsbare positie³⁴. Met deze en andere acties kunnen middelen van scholen en gemeenten gericht en doelmatiger ingezet worden.

Begin 2023 zullen OCW en SZW in gesprek gaan met het veld over het wetsvoorstel van school naar werk. Dit gesprek is van belang om samen zo scherp mogelijk te maken hoe de maatregelen in de praktijk zo goed mogelijk gaan uitpakken. Zo krijgen jongeren de ondersteuning die zij nodig hebben om aan een mooie toekomst te werken. De planning is om voor de zomer van 2023 het wetsvoorstel gereed te hebben voor internetconsultatie. Ik zal uw Kamer blijven informeren over de voortgang en de nadere uitwerking.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

---

³² Besluit van de minister van OCW van 29-9-2020 regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten, staatsblad 2020 nr 353. Hierin staat: 'naar aanleiding van de evaluatie artikel 4 van het besluit RMC worden aangepast om tot een andere verdeling van de beschikbare gelden te komen in de periode na 2024. Dit betreft de gelden voor de RMC-functie én voor het regionaal programma'.

³³ DUO (2022, Dashboard voortijdig schoolverlaten voor RMC-regio's, <https://informatieproducten.duo.rijkscloud.nl/public/dashboardvsvopen/>

³⁴ Dit zijn jongeren afkomstig uit het voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs, Entree en vmbo-basis die overstappen naar de Entree of mbo niveau 2 of uitstromen uit het onderwijs.

Robbert Dijkgraaf

Onze referentie
34311617

4

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

*kanne we deze brief men vanuit
het perspectief v d studenten
schrijven - dus niet als
lydend voorwerp, maar
aktief.*

nota

Ondertekenen Kamerbrief voortijdig schoolverlaten en
overstap van school naar werk

zie vb.

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**

Van
R. Smakman
T +31615038363

Datum
13 oktober 2022

Referentie
34268382

Bijlagen
1

**Interdepartementaal
afgesteld**
SZW

D.

Aanleiding

In maart van dit jaar heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd dat het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in 2020-2021 met 1.619 is gestegen naar 24.385. De landelijke doelstelling is maximaal 20.000 nieuwe vsv'ers per jaar¹. OCW is met alle regio's in gesprek gegaan voor een nadere duiding van de oorzaken van vsv en welke inzet zij plegen. Met deze brief komt u tegemoet aan uw toezegging in de brief in maart en het verzoek van de Commissie OCW van de Tweede Kamer hen ruim voor het (wetgevings)overleg te informeren over welke kansen u ziet om de aanpak structureel te verbeteren en met welke opgaven u, samen met de regio's, komende jaren aan de slag wilt.

Geadviseerd besluit

In te stemmen met het versturen van deze brief aan de Tweede Kamer (nadat de Kamerbrief inzet mbo is verzonden op 20 oktober).

Kernpunten

- U geeft aan dat nog te veel jongeren stoppen met hun opleiding zonder diploma en een afstand tot de arbeidsmarkt hebben
- In alle regio's heeft OCW gesproken met mbo-instellingen en gemeenten over de oorzaken van vsv en de regionale aanpak. Met het pakket aan maatregelen uit de werkagenda mbo kunnen de oorzaken van vsv aangepakt worden.
- Deze brief geeft meer context aan en legt de verbinding tussen de in de werkagenda mbo genoemde maatregelen en het thema voortijdig schoolverlaten en de overstap van school naar werk. In deze brief worden geen nieuwe maatregelen aangekondigd.
- Wel roept u scholen en gemeenten op om, vooruitlopend op de wetwijziging, te blijven investeren in de regionale aanpak en de samenwerking voor een soepele overgang school naar werk voor kwetsbare jongeren.
- In deze brief geeft u aan dat de beschikbare middelen voor het tegengaan van vsv zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet moeten worden. Daarom heeft OCW het CBS gevraagd onderzoek te doen naar welke kenmerken

¹ Kamerstukken II, 2021/22, nr 26695-137,

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/03/14/cijfers-voortijdig-schoolverlaten-vsv-2020-2021>.

Datum
13 oktober 2022

de kans op vsv zo goed mogelijk voorspellen. Hiermee willen wij tot een verdeling van de vsv-middelen komen die recht doet aan de opgave waar een regio voor staat. Deze herverdeling is bij de start van het huidige programma in 2020 al aangekondigd.

- De planning is om in het voorjaar van 2023 het wetsvoorstel van school naar werk in internetconsultatie te laten gaan.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.